

Notkun þjónustu- og þjálfunarhandbókar

Sjómannaskólinn

1. október 2004

*Gísli Viggósson,
forstöðumaður rannsókn- og þróunarsviðs
Siglingastofnunar Íslands*

SIGLINGASTOFNUN

Notkun þjónustu- og þjálfunarhandbókar

Að virkja útgerðir og áhafnir til að vinna saman að öryggismálum sjófarenda.

- Þjálfunarhandbók fiskiskipa.*
- Þjónustuhandbók fiskiskipa.*
- Innra eftirlit og eigin skoðun.*

Notkun þjónustu- og þjálfunarhandbókar

Þjálfunarhandbók skipsins.

Reglugerð um öryggi fiskiskipa sem eru 15 metrar eða lengri að mestu lengd, nr. 122/2004, sem er hluti af tilskipun Evrópuráðsins (97/70/EC) og kveður m.a. á um:

Að þjálfunarhandbók skuli vera í sérhverjum borðsal og setustofu eða í sérhverjum svefnklefa áhafnar.

Að í þjálfunarhandbókinni skuli vera fyrirmæli og upplýsingar, þar sem notuð eru auðskilin hugtök, skýrð með myndum, um björgunarbúnaðinn, sem er um borð í skipinu og einnig um árangursríkustu aðferðirnar, til að komast lífs af.

Að heimilt er að nota hljóð- og myndræn hjálpartæki (myndbandstæki) fyrir einhvern hluta slíkra upplýsinga, í stað þjálfunarhandbókarinnar.

Notkun þjónustu- og þjálfunarhandbókar

Þjálfunarhandbók skipsins.

- Þjálfunarhandbókin er fræðsluhandbók sem þarf að aðlaga að öllum þeim björgunarbúnaði sem er um borð í viðkomandi skipi.*
- Hún þarf að ná til fræðslu um hvert atriði er varðar björgunarbúnað og skulu þau útskýrð í smáatriðum.*
- Sérhver skipverji skal hafa hlotið viðurkennda þjálfun í skyldustörfum sínum í neyðartilvikum.*

Notkun þjónustu- og þjálfunarhandbókar

Þjálfunarhandbók skipsins.

Uppbygging þjálfunarhandbókarinnar:

- Öryggi.
- Slys.
- Björgunarfarið.
- Björgunaraðstæður.
- Sérstakur björgunarbúnaður.
- Ýmsar leiðbeiningar.
- Landhelgisgæslan.
- Fræðsluefni um öryggismál.

Notkun þjónustu- og þjálfunarhandbókar

Þjálfunarhandbók skipsins.

Þjálfunarhandbókin er fræðsluhandbók þar sem eftirfarandi atriði skulu útskýrð í smáatriðum:

*Að **klæðast** björgunarvestum og björgunarbúningum.*

*Að **sjósetja** björgunarför og léttbáta.*

*Að **nota** neyðarmerkja- og fjarskiptabúnað.*

*Að **meta** hættu vegna kulda og vosbúðar.*

*Að **gjörþekkja** björgunarfarið og búnað þess.*

*Að **fylgja** fyrirmælum í neyðaráætlun skipsins.*

Notkun þjónustu- og þjálfunarhandbókar

Þjálfunarhandbók skipsins.

Björgunaraðgerðir skulu útskýrðar í smáatriðum:

Notkun á björgunarbúnaði fyrir björgunarþyrlur.

Notkun á björgunarlykkju.

Notkun á björgunarkörfu og sjúkrabörum.

Notkun á björgunarstól og línubyssum skipsins.

Notkun á leiðbeiningum um neyðarviðgerðir á björgunarbúnaðinum.

Notkun þjónustu- og þjálfunarhandbókar

Þjónustuhandbók skipsins.

Þjónustuhandbókin er:

- *Eftirlits- og viðhaldsbók björgunarbúnaðar.*
- *Samantekt á viðhaldi björgunarbúnaðar.*
- *Endurnýjun skírteina.*
- *Almennar leiðbeiningar um allan björgunarbúnaðinn.*

Notkun þjónustu- og þjálfunarhandbókar

Þjónustuhandbók skipsins.

Vikulegt eftirlit með björgunarbúnaði er:

- *Sjónskoðun björgunarfara, léttbáta og sjósetningarbúnaðar.*
- *Gangsetning og prófun véla í líf- og léttbátum.*
- *Prófun á viðvörðunarkerfi skipsins.*

Notkun þjónustu- og þjálfunarhandbókar

Þjónustuhandbók skipsins.

Mánaðarlegt eftirlit með björgunarbúnaði er:

- ***Skoðun*** björgunarfara.
- ***Skoðun*** lífbáta.
- ***Gátlisti*** sem sýnir og tryggir að búnaður virki.

Notkun þjónustu- og þjálfunarhandbókar

Þjónustuhandbók skipsins.

Árlegt eftirlit með björgunarbúnaði er:

- ***Skoðun*** af viðurkenndum þjónustuaðila:
  - *björgunarflekar.*
  - *léttbátar.*
  - *uppblásanleg björgunarvesti.*
  - *sjóstýrður losunarbúnaður.*
  - *að þjónustubók skipsins er í samræmi við búnað þess.*
- *Allir björgunarbúningar skulu þjónustaðir á 5 ára fresti.*

Notkun þjónustu- og þjálfunarhandbókar

Þjónustuhandbók skipsins.

Viðhaldsleiðbeiningar björgunarbúnaðar:

- Upplýsingar um björgunarbúnað.*
- Útbúnaður fyrir björgunarbúnað.*
- Gátlistar fyrir björgunarbúnað.*
- Leiðbeiningar frá framleiðendum.*

Notkun þjónustu- og þjálfunarhandbókar

Innra eftirlit og eigin skoðun.

Viðfangsefni útgerðar:

- Tryggja að þjálfunar- og öryggishandbækur skipsins séu ávallt réttar.*
- Útbúa gátlista og annast eftirlit með þeim.*
- Skrá athugasemdir.*
- Bæta úr ágöllum.*
- Setja markmið í öryggismálum.*

Notkun þjónustu- og þjálfunarhandbókar

Innra eftirlit og eigin skoðun.

Viðfangsefni skipstjóra:

- Fylgja eftir markmiðum um öryggismál.*
- Tryggja framkvæmd eftirlits og skoðunar með gátlistum.*
- Skrá athugasemdir.*
- Senda athugasemdir til útgerðar og tryggja að úrbætur séu framkvæmdar.*

Notkun þjónustu- og þjálfunarhandbókar

Innra eftirlit og eigin skoðun.

Viðfangsefni áhafnar:

- Annast framkvæmd eftirlits og skoðunar.*
- Fylla út gátlista.*
- Tilkynna um atriði sem betur mega fara.*

Notkun þjónustu- og þjálfunarhandbókar

Innra eftirlit og eigin skoðun.

Gátlistar skulu vera skilgreindir fyrir hvert og eitt skip og eiga að ná til alls björgunarbúnaðar um borð, þ.e. í:

- *brú.*
- *íbúðum og borðsal*
- *vélarúmi*
- *vinntæðum*
- *troll- og bátadekki*
- *öðrum rýmum*

Notkun þjónustu- og þjálfunarhandbókar

Innra eftirlit og eigin skoðun.

Ráðstafanir næstu ár.

- *Drög að gátlistum og yfirlitsblaði yfir skoðanir verði aðgengilegar á heimasíðu Siglingastofnunar undir „Öryggi sjófarenda“.*
- *Þjónustu- og þjálfunarhandbækur eru þegar í tæplega 190 skipum – þær þarf að aðlaga hverju skipi.*
- *Á árinu 2005 verði gert átak til að hvetja útgerðir stærri fiskiskipa að hefja innra eftirlit og eigin skoðun.*
- *Auka fræðslu og upplýsingar um innra eftirlit og eigin skoðun.*

Notkun þjónustu- og þjálfunarhandbókar

Niðurstaða.

Notagildi þjónustu- og þjálfunarhandbóka og ávinningur af innra eftirliti og eigin skoðun:

- *Kerfisbundin öryggis- og viðhaldsvinna um borð.*
- *Einfalt í framkvæmd.*
- *Eykur öryggi skips og áhafnar.*
- *Bætir öryggismenningu og vitund útgerðar og áhafnar.*
  - *Fækkar ófyrirséðum röskunum við veiðar.*
  - *Getur hámarkað hagkvæmni fyrir útgerð og áhöfn.*

Notkun þjónustu- og þjálfunarhandbókar

Takk fyrir áheyrnina.

SIGLINGASTOFNUN